

Weekendavisen

Weekendavisen A/S
Pilestræde 34, 1147 København K.
Telefon: 33 75 25 33 Telefax: 33 75 20 50
e-mail: bwa@weekendavisen.dk

Vind & Guld

VINDEN er det råstof, danske klimapolitikere regner med at investere i for at holde de nødvendige aktiviteter kørende i vores land. Vinden er CO₂-neutral og virker ganske gratis, når man sådan cykler til arbejde, for eksempel i denne uge. Desværre er vinden kun gratis, så længe den pisker én iskoldt i ansigtet på vej over søerne. Når den skal bruges til at erstatte kul, olie, pejsbrænde og andre af de uglestede energikilder, som hjælper os med at producere ting, bevægelse og varme, ja, så er den pludselig blandt de mest kostbare energikilder i verden. Derfor stander det statskontrollerede energiselskab DONG i våde, og derfor vil regeringen gerne sælge noget af det til nogle udlændinge, så det ikke kun er de danske skatteborgere, der skal betale gildet, hvis foretagendet skulle kollapse.

HAR denne manøvre vældig gode argumenter for sig, er det vigtigste dog, om den faktisk vil virke efter hensigten. Som altså er at holde danskerne delvis skadesløse for de enorme undersøgt, der naturligvis vil opstå i fremtidens vindenergi-industri. Men det lader til, at investorerne i Goldman Sachs er mindst lige så kloge og forudsendende som folk i det danske finansministerium. De ved også, at det er en vovelig industri, så de har tilsyneladende sikret sig i alle ender og kanter, så de alligevel kan tørre fallden af på de danske skatteborgere, hvis det skulle komme så vidt.

HVERKEN Goldman Sachs eller Finansministeriet kan nemlig forhindre, at udviklingen inden for fossile brændstoffer fortsat vil holde vindkraften urentabel. Og derfor kan de heller ikke forhindre, at danskerne sammen med de øvrige europæere fortsat vil miste arbejdspladser og købekraft, levestandard og velfærd. Det følger med naturlighed af, at man her hos os sætter i den grad på at beskærte fysisk aktivitet, at al vores produktion ender med at befinde sig i Kina. Og muligvis i USA, hvor energipriserne for industrien befinder sig et sted mellem det halve og det kvarte af de europæiske priser.

REDDET bliver klimaet til gengæld hverken halvt eller kvart af, at europæerne dyrker den kostbare vind. Den reduktion på 40 procent af CO₂-udslippet fra EU, som i denne uge blev vedtaget i EU-Kommissionen, betyder

Kinesisk orden

XU Zhiyong hedder en mand. Han kom i onsdags for retten i Beijing og bliver formentlig en af de nærmeste dage idømt fem års fængsel, fordi han offentligt har sagt, hvad alle ved, nemlig at korruptionen blandt Kinas ledere foregår stort set ustraffet. Xu plejede at blive anset for at være en moderat kritiker; han er ikke en af dem, der går rundt og kræver demokrati og andet upassende. Kinas relativt nye ledergruppe har da også selv som højlydt princip at »slå hårdt ned« på korruptionen. Men det betyder så ikke lige, at tilfældige borgere må sige noget om den. Kinas højeste domstol har for nylig anbefalet, at man i retssager lader forsvarer indkalde vidner og endda udspørge anklagerens vidner. Men det gælder så ikke lige i Xus sag.

OG anklagemyndigheden har allerede en tilståelse fra en af Xus venner, der angiveligt er i færd med at granske sin sjæl dybt af anger over, hvad han har gjort. Han har nemlig været med til at finansiere nogle aktiviteter i en løs organisation, der kaldes Den Nye Borgerbevægelse. Og det er jo allerede rigeligt til fem års fængsel. I Kina.

MARTYRIET for retten til at mytre sig om korruptionen falder på et enestående uheldigt tidspunkt. Det var nemlig også i onsdags, at det internationale konsortium for undersøgende journalistik, ICIJ, offentliggjorde en rapport om, hvor Kinas superrige bringer deres penge. De styrende rige er blandt andre den kinesiske premierminister Xi Jinpings svoger og den forrige premierminister Wen Jiabao's søn.

slet ikke, at klodens CO₂-mængde reduceres med en mængde, der svarer til 40 procent af EUs udslip. Slet, slet ikke. Kineserne producerer vilde mængder af varer fuldkommen uden at genere sig over den CO₂ og al mulig anden form for forurening, som det medfører. Og skønheden ved det arrangement er jo, at en ganske betydelig del af varerne konsumeres i EU.

DONG er kun en lille brik i dette spil, som systematisk flytter forbrænding, forurening, produktion, arbejdspladser og rigdom fra os til især – Kina. Og inden for de gældende aftaler om verdenshandelen i WTO kan vi ikke engang systematisk lægge tald på ting, der ikke er produceret på betingelser, vi ville tillade hos os selv. Men selv om man ikke kan rejse toldmure til beskyttelse af vores fine, klimabevidste samfund og dets overlevelse, så kan den enkelte forbruger faktisk godt være kræsene.

ELLER vil forbrugerne mon frivilligt betale for, at verden bliver et bedre sted? Er det kun, når vi bliver tvunget til det af politikere som Connie Hedegaard, som vi strengt taget ikke har valgt, at vi vil deltage i hele denne ejendommelige værdioverførsel? Det er svært at sige. Men forargelsen over, at Goldman Sachs opbevarer sine penge-kasser der, hvor skatten på penge er billigst, kunne passende følges med en forargelse over, at de fleste danskere gerne vil have deres varer produceret der, hvor de bliver billigst, ganske uanset konsekvenserne.

DANMARK kan godt lide at fremstille sig som et mere samvittighedsfuldt land end de andre. Denne trang til at gå foran med det ædle eksempel har udløst hele den satsning på vindenergi, der har bragt DONG i den grad på knæene, at man har brug for store investeringer for at lappe sammen på sine fremtidsudsigter. Det ville i al ædelhed være nemmere at bære, hvis vi ikke havde haft held til at udsprede den påståede samvittighedsfuldhed til resten af EU. Som det nu er, må DONG-investeringer betragtes som risikabel, fordi verden uden for EU stadig kan producere til priser, vi ikke kan komme i nærheden af med al vores vind. Risikoen er nok uigenkaldelig vores. Og vores fremtidige evne til at betale os fra den er ganske sikkert svindende. *A.K.*

FOR en umiddelbar betragtning er det naturligvis ikke kriminelt at være styrende rig, selv hvis man er i familie med den politiske top. Men de to premierministres slægtninge, et større antal slægtninge til andre partibosser og flere tusind andre styrende rige kinesere har altså valgt at anbringe deres penge vældig diskret. I anonyme, opfindsomt navngivne selskaber på De Britiske Jomfruøer, på Samoa og andre, lignende steder, hvor man ikke risikerer at skulle betale ublu summer i skat.

KINAS rigmænd kunne jo i teorien være stenrige fra naturens hånd, så at sige, ligesom den amerikanske politiker Al Gore. Men eftersom Kina har været kommunistisk siden 1949, og al personlig rigdom allerede blev konfiskeret, dengang det Røde Kina begyndte, så er samtlige de kinesiske rige blevet det for ganske nylig og på besynderlig vis. I et diktatur uden ytringsfrihed og uden retssikkerhed er det nemmest at blive rig ved myndighedernes hjælp. Og antagelig helt umuligt at blive det uden myndighedernes hjælp. Store penge i Kina stinker af korruption.

LOVLØSHED kan jo være en god grund til at flytte sine penge, og der skal da også være ikke færre end 37.000 kinesiske navne på de lister, ICIJ har fået hos et par off-shore investeringsfirmaer, det ene i Singapore, det andet på Jomfruøerne. Kinesere fra Hong Kong og Taiwan gemmer også deres penge. Og imens må kinesere, der nævner korruptionen, gå i fængsel. Det er virkelig et herligt land, vi støtter i praksis med vore egne, økonomiske valg. *A.K.*

DEBAT

Jagt og forplejning

Jens Morten Hansen
Tjørnevej 47, Kgs. Lyngby

Da ingen af de store mågearter på nogen måde er truet, er det svært at forstå, hvorfor Dyrenes Beskyttelse via Vildtforvaltningsrådet vil gennemtrumfe, at mågerne nu skal fredes (se indlæg Jagt II i WA i sidste uge). Men det gælder også skovduen (ringduen), der indtil for få år siden var jagtbar fra 1. august. Resultatet er en voldsomt voksende duebestand, der ganske vist kun generer landmændene, og ikke som mågerne holder utallige byboer vågne.

Men hvorfor skal disse fortræffelige spisefugle fredes? For duernes vedkommende kan man ganske vist få en »reguleringstilladelse«, hvis duerne forgriber sig på afgrøderne. Argumentet for jagtbegrænsningen er, at duerne har unger til begyndelsen af efteråret. Og det er ganske rigtigt, men både hannen og hunnen mader de to unger med »due-mælk«, et sekret fra duernes kro blandet med halvopløst korn fra markerne. Imidlertid søger de ynglende duer kun ud på markerne én ad gangen, mens magen bliver »hjemme«. Hvis man derfor i stedet for den uskonne blanding af jagtforbud og reguleringstilladelse stolede på jagternes evne til at tælle til to, kunne problemet løses ved, at man kun må skyde duer, der flyver i flok, således som kun de ikke-ynglende unger og trækkruerne gør.

Men sådan ræsonneres der ikke i Vildtforvaltningsrådet, der efterhånden synes domineret af jagthadere. Dér går man åbenbart ud fra, at jægere ikke kan tælle til to og desuden skyder på alt, der rører sig i skov og krat, på jorden, over vandet og under solen. I England derimod må ringduen skydes året rundt, bl.a. fordi bestanden er lige så tæt som her i landet, og fordi man der erkender,

ILLUSTRATION: CHARLOTTE PARDI

at selv jægere kan tælle til to.

Den eksplosive vækst i antallet af ynglende (og hængende) krager skyldes også uhensigtsmæssig vildtforvaltning. Før var der de fleste steder i landet skydepræmier på krager og dusor for kraggeæg, og mange både voksne jægere og lompepængende drenge gjorde en indsats for at holde denne betydelige skadevolder nede på et acceptabelt niveau. Nu kan horder af krager ses spankulere i enhver vejkant, hvis de da ikke er i gang et andet sted med at sluge agerhønssekyllinger, småfugles unger og æg, eller hakke øjnene ud på harekillingen, så de ikke kan finde dækning for angrebene. Før måtte man skyde krager på reden, hvorved både ungerne (eller æggene) og den ene forælder gik til ved et enkelt skud med hagleværet op gennem reden. Det virkede, og mængden af krager var taleligt.

Nu må kragen kun skydes efter 1.

september, hvor reden er forladt, og det er en næsten umulig kunst at komme i nærheden af de yderst vagtsomme fugle, medmindre man investerer i både lokkefugle og »krageugle« og bygger et skydeskjul.

Som for at føje spot til spe begrundes disse jagtbegrænsninger i nogle uvederhæftige påstande fra Dyrenes Beskyttelse om, at vi jægere ikke spiser måger og krager, men skyder dem af ren dræberlyst. Men der findes stadig steder, hvor man spiser andet end pizza, pasta og kødsovs. Mange af os, der er opvokset i landets yderkanter, fortærer med vellyst for eksempel både nyre, hjerte, lunger, lever, blodpølse, ged og hestekød. Og når lejlighed byder sig, spiser vi både måger og krager med samme velbehag som franske gourmet'er spiser fornævnte delikatesser.

Læs for eksempel Leif Blædels *En jæger gik at smage* og mange andre jagt-kogebøger. Mågebryst og -lår er på niveau

med edderfugl eller bedre, og kragen – en af vore mest alsidigt fouragerende fugle – er en fortræffelig spisefugl på niveau med unge duer og langt over fasanen.

Før i tiden aftog restauranterne med glæde plukkede krager og serverede dem som »stegte dueunger«. Og der er vel også mange, der kan huske, at man for kunne købe mågeæg hos bagerne. De smager godt og giver dejlen eller omeletten en flot farve, så det er for længst blevet forbudt.

Dertil kommer den af lige så ubegrivelige grunde nu totalfredede solsort (hvoraf der går 3-4 stk. pr mand). Stegt solsort er en uovertruffen ret (på niveau med snepper), men som nu kun kan skaffes ved »regulering« i bærlplantager. For ikke at nævne den nu lige så totalfredede, men stedse mere almindelige skovskade, hvis fjer dårligt kan undværes til fluefiskeriet, og hvis nøddeagtige velmag ikke helt kan erstattes af husskadens også velmagende krop, men må hjemforskaffes fra Sverige og andre lande, der ikke hader jægere.

Fortæller vi ad denne slagne vej, vil vi her til lands efterhånden kun kunne nedlægge udsatte »skydefugle« (det vil sige fasaner) samt fortære kød af industrielt frembragt gris, ko og kylling. Længere nede ad vejen til en fuldkommen forplejningsetik vil vi næppe heller kunne forsvare indtagelse af animalsk føde i det hele taget men kun tillade ernæring ved vegetabilier. Ja, sidstnævnte i sandhed anæmiske forplejning, som de voksende horder af puritanere finder ikke-acceptable, kan med plantebiologiens fremdrift og den gryende erkendelse af, at vegetabiliske væsener også har bevidsthed og kan føle smerte vel også en skønne dag falde ud af menu-kortet, hvorefter vi kun har kanibalisme og dødbidder tilbage som ernæringsform.

Vedvarende madro og -etik bliver der nok først, når den sidste levende sjæl har fortæret den sidste selvdøde krop, og

Intelligens. UVVU fælder Helmuth Nyborg på småfejl, anmelderne burde have holdt deres kritik sobert, og Helmuth Nyborg tager ikke højde for det generelle fald i fertilitet og den generelle stigning i intelligens.

Nyborgs forfejlede fremskrivning

AF ANDERS GADE
psykolog

Ifølge Jens Mammen og hans to medansmeldere (i WA den 27. december) er Helmuth Nyborg en fupmager, mens Nyborg (i WA den 10. januar) anser sig for at være forfulgt og uskyldig. Udvalgene Vedrørende Videnskabelig Uredelighed (UVVU) har i afgørelsen fra den 28. oktober sidste år fundet, at Nyborg »har begået videnskabelig uredelighed« på to af seks anklagede punkter. Alle tre parter kommer skidt ud af balladen.

Anledningen er den artikel, som Nyborg fik trykt i 2012: »The decay of Western civilization: Double relaxed Darwinian selection«. Her er der en beregnet fremskrivning af den gennemsnitlige IQ i Danmark fra 98 i 1979 til 93 i 2070. Faldet på 5 IQ points i Nyborgs kurve skyldes, dels at der er større fødselsrater i de lande, hvorfra der er indvandring til Danmark, end i den etnisk danske befolkning, dels at der er lavere IQ i mange af de befolkninger, som vil komme hertil. Artiklen er bragt i et særnummer af det (ellers?) udmærkede tidsskrift *Personality and Individual Differences*. Forfatterne i særnummeret er en gruppe forskere, som deler det synspunkt, at den store arvelighed i individuelle forskelle i IQ, som man har fundet i for eksempel tvillingestudier (ca. 40-80 procent), kan overføres til forskelle i gennemsnitlig IQ i lande og befolkninger. De mener altså, at genetiske forskelle er årsag til, at for eksempel sorte har lavere IQ end hvide og gule.

Det er en lidt isoleret gruppe forskere, for hovedparten af deres kolleger, hvad enten de deler synspunkter med dem eller ej, vil end ikke kommentere denne forskning. Det er der oplagte grunde til, for selv om de måske har ret i noget, så er spørgsmålet om raceforskelle tabu efter det misbrug, som især racehygiejnere i Tyskland i 1930'erne gjorde sig skyldige i.

Der er to forudsætninger for Nyborgs regnestykker, som han ikke gør rede for, og som er forkerte og ugylldiggør hans kurver. Den ene er let at forstå og vedrører de anvendte fertilitetsrater. Det er ikke konstant, hvor mange børn der fødes. Som det fremgår af den FN-tabel, som Nyborg har anvendt, er antallet af børn per kvinde gået ned fra et gennemsnit i hele verden på 4,5 i 1970-75 til 2,6 i 2000-05. Mest udtalt i de lande, som i denne periode er gået fra at være u-lande til mellemindkomstlande, hvor raten er halveret. Det forekommer sandsynligt, at indvandrere gradvis vil nærme sig den danske fertilitetsrate.

Den anden forudsætning vedrører arveligheden af forskelle i IQ. Beregninger baseret på tvillinge- og adoptionsstudier viser typisk, at arvelige faktorer forklarer cirka 60 procent af variationen i IQ scores. Der er konsensus herom i den internationale forskerverden. En væsentlig tilføjelse er, at denne type forskning typisk vedrører middelstandsfamilier i homogene befolkninger som den danske eller amerikanske, og at det næppe gælder, hvor der er uens opvækstvilkår i et samfund.

Som eksempel kan nævnes en amerikansk tvillingundersøgelse, der var usædvanlig ved at have flere sorte end hvide deltagere, og ved at usædvanlig mange var under fattigdomsgrensen. Børnene blev fulgt fra fødsel til intelligensundersøgelse ved syvårs-alder. For de børn, som voksede op i familier, der socioøkonomisk var i den øverste halvdel af studiepopulationen, var »arveligheden« af intelligensforskelle de sædvanlige ca. 60 procent, og næsten intet kunne henføres til fælles miljø i form af opvækst i samme familie. Men for den laveste halvdel var det lige omvendt. Her var »arveligheden« tæt på nul.

Ikke-arvelige faktorer indflydelse på IQ viser sig også ved den såkaldte Flynn-effekt, som er den stadige vækst i IQ op gennem sidste århundrede i vestlige sam-

fund. Den er i Danmark påvist for den intelligens-test, som de fleste unge mænd gennemfører ved sessionen, og den er betydelig. Fra 1959 til 1989 steg den gennemsnitlige IQ fra 100 til ca. 108.

Der har været megen debat om mulige årsager til Flynn-effekten, men arvr dur i hvert fald ikke som forklaring. Man må da formode, at der over et par generationer vil være en tilsvarende Flynn-effekt blandt indvandrere.

Af disse og andre årsager er den generelle holdning blandt intelligensforskere, at man ikke kan overføre den høje arvelighed ved intelligensforskelle mellem individer i en given befolkning til at gælde for forskelle mellem befolkninger.

Helmuth Nyborg burde i sin artikel som minimum have anført, at en forudsætning for beregningerne var, at de anvendte IQ-data fra Lynn vedrørte landeforskelle, som de fleste andre forskere ikke anerkender som sandsynligt arveligt betingede. Det gjorde han ikke, og det gjorde de andre forfattere, som skrev i »hans« særnummer i 2012, heller ikke, for det var jo et hyldestskrift for Richard Lynn. Det er hans virkelige synd.

Ikke så sært, at UVVU har følt sig ubehageligt berørt. De har været i en kattepine. Hvis de frikendte Nyborg, kunne det opfattes som hvidvaskning af forskning, som er tendentios og hildet. De fældede ham så på to punkter, som reelt er småfejl: At han ikke får nævnt et bidrag fra en anden person, som ikke ønsker at være medforfatter, og noget helt uforståeligt med en reference. Mammen & Co. står også skrammet tilbage. De kunne, som det er skik, have skrevet et »letter to the editor« for tidsskriftet og påpeget fejl og svagheder. De har gammelt personligt og politisk fjendskab med Nyborg, og de valgte så at anmelde til UVVU.

Vi har behov for UVVU eller tilsvarende, for rigtig videnskabelig uredelighed findes også. Men der skal nok et nyt mandat til.

Privatisering. Sverige har som det eneste land i verden sluppet spekulationskapitalen løs på det offentlige skolevæsen.

Gambling om børns skoleliv

AF NIELS CHR. SAUER
medlem af Danmarks Lærerforenings hovedstyrelse

Joachim Sperling fra kapitalfonden Axcel hævder den 17. januar, at jeg i WA har beskyldt Axcel for kriminalitet i forbindelse med firmaets engagement i den svenske friskolebranche. Det har jeg ikke. Jeg har via svenske presse konstateret, at den svenske friskolebranche, som Axcel er en del af, er dybt kompromitteret af skrumpeløse spekulanter, der i visse tilfælde har bevæget sig ud i kriminalitet.

Axcels jongleren med millionerne kan jeg ikke gennemskue. Når Sperling bedyrer, at Axcel har blødt et anseligt millionbeløb i forbindelse med John Bauer

skolernes konkurs sidste forår, må det stå til troende. Nu er Axcel og tilsvarende risikokapitalfonde imidlertid ikke just kendt for deres filantropiske virksomhed, og mit gæt er, at en nærgående granskning ville bringe et mere nuanceret billede for dagen. Ubestrideligt er det i hvert fald, at den svenske långaranti måtte punge ud med 140 millioner kroner fra statskassen.

Sperling har dog ubetinget ret i, at der bag min uvilje mod svensk friskolepolitik ligger ideologiske holdninger. Dem deler jeg med politikere fra hele det politiske spektrum i alle andre lande end Sverige, der som det eneste land på kloden har sluppet spekulationskapitalen løs på det offentlige skolevæsen. End ikke i USA ser man noget tilsvarende.

Sperling vil gerne tørre ansvaret for John Bauer konkursen af på en skolereform, »GY11«. Men det er en offentlig hemmelighed i Sverige, at når netop John Bauer skolerne gik konkurs, skyldtes det, at elevtilgangen svigtede, fordi det ikke længere kunne skjules for den svenske befolkning, at disse skoler repræsenterede et hidtil uset lavmål i professionel, skolefaglig henseende. Eleverne lærte simpelthen alt for lidt.

På den baggrund hævder de trængte fortalere for den svenske friskolelov, at loven fungerer. De dårlige skoler lukker jo. Javist, siger lovens modstandere, men en dårlig skolegang kan ikke tages om, og disse skolers giftvirkning spredt sig i hele samfundet. Der skal ikke gambles med børns skoleliv.